

<p>Nazwa projektu Ustawa o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Edukacji i Nauki</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Pan Dariusz Piontkowski – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji i Nauki</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Ewa Staniszevska – Zastępca Dyrektora Departamentu Współpracy z Samorządem Terytorialnym tel. (22) 34 74 458 e-mail: ewa.staniszevska@mein.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 29.04.2022 r.</p> <p>Źródło: Inne</p> <p>Nr w wykazie prac UD386</p>
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Celem projektu ustawy o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego jest uproszczenie i odbiurokratyzowanie systemu awansu zawodowego nauczycieli oraz zagwarantowanie nauczycielom rozpoczynającym pracę w szkole wyższego wynagrodzenia.

W stosunku do dotychczasowego systemu awansu zawodowego są podnoszone zarzuty, że jest on nadmiernie zbiurokratyzowany. Obecnie ścieżka awansu zawodowego nauczycieli obejmuje 4 stopnie awansu: nauczyciel stażysta, nauczyciel kontraktowy, nauczyciel mianowany i nauczyciel dyplomowany. Nadmierna liczba stopni awansu zawodowego, którym przyporządkowane zostały minimalne stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli, niekorzystnie wpływa na poziom wynagrodzenia nauczycieli rozpoczynających pracę w szkole, co może zniechęcać kandydatów do pracy w tym zawodzie. Jednocześnie postępowanie na stopień nauczyciela kontraktowego, po odbyciu zaledwie 9-miesięcznego stażu, jest uważane za przedwczesne, bowiem okres ten jest zbyt krótki do nabycia przez nauczyciela określonych umiejętności praktycznych służących sprawnemu i efektywnemu wykonywaniu tego zawodu.

Uzyskanie kolejnych stopni awansu zawodowego wiąże się z szeregiem wymogów formalnych związanych z odbywaniem staży, przygotowaniem planów rozwoju zawodowego na okres staży oraz sprawozdań z ich realizacji, a także przystąpieniem do postępowań zakończonych wydaniem decyzji administracyjnej.

Ponadto rozwiązania dotyczące stażu przewidujące np. konieczność ponownego odbycia stażu w pełnym wymiarze w przypadku przerwy w zatrudnieniu dłuższej niż 3 miesiące, mogą nadmiernie wydłużać ścieżkę awansu zawodowego nauczyciela, zniechęcając go do rozpoczynania stażu po raz kolejny w przypadku niepewności co do możliwości jego zakończenia w danej szkole. Za niekorzystne należy również uznać to, że okresy pracy nauczyciela pomiędzy stażami na kolejny stopień awansu zawodowego nie sprzyjają podejmowaniu przez niego inicjatyw mających na celu doskonalenie umiejętności.

Dlatego też niezbędna jest zmiana ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2021 r. poz. 1762), zwanej dalej „ustawą – Karta Nauczyciela”, polegająca na uproszczeniu systemu awansu zawodowego, w tym m.in. zmniejszeniu liczby stopni awansu zawodowego oraz odejściu od odbywania sformalizowanych staży, przy jednoczesnym położeniu większego nacisku na nabywanie przez nauczycieli umiejętności praktycznych oraz zapewnieniu równomiernego rozwoju nauczycieli w okresie całej ścieżki awansu zawodowego, a nie tylko w okresie staży. Zmiany w zakresie awansu zawodowego będą jednocześnie korzystnie wpływały na poziom otrzymywanego przez nauczycieli wynagrodzenia: dzięki zmniejszeniu liczby stopni awansu zawodowego nastąpi wzrost wynagrodzenia nauczycieli podejmujących pracę w szkole, natomiast skrócenie okresu, po przepracowaniu którego nauczyciel będzie mógł uzyskać stopień nauczyciela mianowanego, pozwoli na przyspieszenie o 2 lata przeszeregowania płacowego nauczyciela.

Celem projektowanej nowelizacji ustawy – Karta Nauczyciela jest również zagwarantowanie uczniom i ich rodzicom możliwości konsultacji z nauczycielem. Realizacji tego celu służyć ma wyodrębnienie w ramach innych zajęć i czynności wynikających z zadań statutowych szkoły, realizowanych w ramach czasu pracy nauczycieli, czasu dostępności nauczyciela w szkole, w ramach którego, odpowiednio do potrzeb, będzie on prowadził konsultacje dla uczniów, wychowanków lub ich rodziców.

W projektowanej ustawie zostały również zawarte zmiany o charakterze doprecyzującym lub dostosowującym do innych zmian.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Z uwagi na powyższe, w projekcie ustawy planuje się wprowadzenie następujących rozwiązań w ustawie – Karta Nauczyciela:

1. Uproszczenie i odbiurokratyzowanie ścieżki awansu zawodowego, w tym zmniejszenie liczby stopni awansu zawodowego

Uproszczeniu systemu awansu zawodowego ma służyć w szczególności zmniejszenie liczby stopni awansu zawodowego (likwidacja stopnia nauczyciela stażysty i nauczyciela kontraktowego), których uzyskiwanie obecnie wiąże się z szeregiem wymogów formalnych. Likwidacja stopnia nauczyciela kontraktowego zapewni nauczycielom podejmującym pracę w szkole odpowiedni czas na nabycie umiejętności praktycznych przed dokonaniem ich weryfikacji, oraz umożliwi podwyższenie ich wynagrodzenia.

Proponuje się, aby stopień nauczyciela mianowanego był pierwszym stopniem awansu, o który będzie ubiegał się nauczyciel. Jednocześnie przewiduje się obligatoryjność ścieżki mającej na celu uzyskanie tego stopnia. Ponadto projekt ustawy przewiduje skrócenie okresu, po przepracowaniu którego nauczyciel będzie mógł uzyskać stopień nauczyciela mianowanego, z 6 lat do 4 lat, co pozwoli na przyspieszenie o 2 lata przeszeregowania płacowego nauczyciela oraz zatrudnienia na podstawie mianowania.

Etapy rozwoju zawodowego nauczyciela po zmianie:

- 1) odbywanie przygotowania do zawodu nauczyciela (w wymiarze 3 lat i 9 miesięcy lub w wymiarze skróconym do 2 lat i 9 miesięcy w przypadku nauczyciela posiadającego stopień naukowy oraz nauczyciela, który przed nawiązaniem stosunku pracy w szkole w Rzeczypospolitej Polskiej prowadził zajęcia w szkole za granicą), w trakcie którego nauczyciel otrzyma wsparcie mentora;
- 2) nauczyciel mianowany;
- 3) nauczyciel dyplomowany (po przepracowaniu w szkole co najmniej 5 lat i 9 miesięcy lub okresu skróconego do 4 lat i 9 miesięcy w przypadku nauczyciela posiadającego stopień naukowy oraz nauczyciela, który przed nawiązaniem stosunku pracy w szkole w Rzeczypospolitej Polskiej prowadził zajęcia w szkole za granicą; ww. okresy liczy się od dnia nadania stopnia nauczyciela mianowanego).

Ponadto nauczycielowi, który przed nawiązaniem stosunku pracy w szkole był nauczycielem akademickim i legitymował się co najmniej trzyletnim okresem pracy w uczelni, oraz nauczycielowi, który w dniu nawiązania po raz pierwszy stosunku pracy w szkole posiadał co najmniej pięcioletni okres pracy i znaczący dorobek zawodowy, dyrektor szkoły będzie mógł wyrazić zgodę na odbywanie przygotowania do zawodu nauczyciela w wymiarze skróconym do 2 lat i 9 miesięcy.

Jednocześnie przewiduje się szczególną ścieżkę uzyskania stopnia nauczyciela mianowanego dla nauczycieli, którzy do dnia 31 sierpnia 2022 r. uzyskają stopień nauczyciela kontraktowego, lecz do tego dnia nie uzyskają stopnia nauczyciela mianowanego. Nauczyciele ci stopień nauczyciela mianowanego będą uzyskiwali według przepisów dotychczasowych. W przypadku nauczycieli, którzy do dnia 31 sierpnia 2022 r. uzyskają stopień nauczyciela kontraktowego, lecz przed dniem 1 września 2021 r. nie rozpoczęli stażu na stopień nauczyciela mianowanego, wymiar stażu na stopień nauczyciela mianowanego zostanie skrócony o rok. W przypadku nauczycieli, którzy na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2019 r. o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1287) odbyli staż na stopień

nauczyciela kontraktowego w wymiarze 12 miesięcy, i którzy nie rozpoczęli stażu na stopień nauczyciela mianowanego przed dniem 1 września 2022 r., staż na stopień nauczyciela mianowanego będzie trwał 9 miesięcy. Od dnia 1 stycznia 2023 r. nauczyciele urlopowani lub zwolnieni z obowiązku świadczenia pracy na podstawie ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 263, z późn. zm.), którzy do dnia 31 sierpnia 2022 r. uzyskali stopień nauczyciela kontraktowego, lecz do tego dnia nie uzyskali stopnia nauczyciela mianowanego, będą mogli złożyć wniosek o podjęcie postępowania egzaminacyjnego o awans na stopień nauczyciela mianowanego po upływie 4 lat od dnia nadania stopnia nauczyciela kontraktowego, jeżeli ich okres urlopowania lub zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy będzie trwał nieprzerwanie co najmniej 2 lata.

Nauczyciele, którzy do dnia 31 sierpnia 2022 r. uzyskają stopień nauczyciela kontraktowego, lecz do tego dnia nie uzyskają stopnia nauczyciela mianowanego, będą mogli ubiegać się o stopień nauczyciela mianowanego według przepisów dotychczasowych nie dłużej niż do dnia 31 sierpnia 2027 r. Nauczycielom, którzy do dnia 31 sierpnia 2027 r. nie uzyskają stopnia nauczyciela mianowanego według przepisów dotychczasowych, oraz nauczycielom, którzy do dnia 31 sierpnia 2022 r. nie uzyskają stopnia nauczyciela kontraktowego, do okresu odbywania przygotowania do zawodu nauczyciela będzie wliczany okres dotychczasowego zatrudnienia nauczyciela w szkole w wymiarze co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć zgodnie z wymaganymi kwalifikacjami, z wyłączeniem okresów nieobecności nauczyciela w pracy trwających nieprzerwanie dłużej niż 30 dni, z wyjątkiem okresów urlopu wypoczynkowego, z tym że w przypadku odbywania przygotowania do zawodu nauczyciela w wymiarze 3 lat i 9 miesięcy okres wliczany do okresu przygotowania do zawodu nauczyciela nie będzie mógł być dłuższy niż 3 lata, a w przypadku odbywania przygotowania do zawodu nauczyciela w wymiarze 2 lat i 9 miesięcy okres wliczany do okresu przygotowania do zawodu nauczyciela nie będzie mógł być dłuższy niż 2 lata.

Zgodnie z projektowanymi rozwiązaniami, łączny czas trwania całej ścieżki awansu zawodowego nauczycieli (od podjęcia pracy w szkole do uzyskania stopnia nauczyciela dyplomowanego) nie ulegnie zmianie, także dla nauczycieli będących obecnie w trakcie ścieżki awansu zawodowego, co zostanie zapewnione w przepisach przejściowych. Nauczyciele, którzy przed dniem 1 września 2022 r. rozpoczęli staż na stopień nauczyciela dyplomowanego, lecz do tego dnia nie uzyskali stopnia nauczyciela dyplomowanego, stopień nauczyciela dyplomowanego będą uzyskiwali według przepisów dotychczasowych.

W celu zapewnienia dotychczasowego łącznego czasu trwania całej ścieżki awansu zawodowego, nauczycielom, którzy stopień nauczyciela mianowanego uzyskali lub uzyskają według przepisów dotychczasowych, i do dnia 1 września 2022 r. nie rozpoczęli stażu na stopień nauczyciela dyplomowanego, okres pracy w szkole wymagany do uzyskania stopnia nauczyciela dyplomowanego zostanie skrócony o:

- 1) 2 lata – jeżeli:
  - a) odbyli staż na stopień nauczyciela mianowanego w dotychczasowym wymiarze albo
  - b) uzyskali przed dniem 1 września 2022 r. stopień nauczyciela mianowanego z mocy prawa na podstawie art. 9a ust. 4 lub 5 ustawy – Karta Nauczyciela albo
  - c) uzyskali stopień nauczyciela mianowanego będąc nauczycielem urlopowanym lub zwolnionym z obowiązku świadczenia pracy na podstawie ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych, po upływie 5 lat od dnia nadania stopnia nauczyciela kontraktowego;
- 2) rok – jeżeli odbędą staż na stopień nauczyciela mianowanego w wymiarze skróconym o rok na podstawie przepisów projektowanej ustawy albo uzyskają stopień nauczyciela mianowanego będąc nauczycielem urlopowanym lub zwolnionym z obowiązku świadczenia pracy na podstawie ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych, po upływie 4 lat od dnia nadania stopnia nauczyciela kontraktowego.

W związku z wprowadzeniem okresu przygotowania do zawodu nauczyciela zmianie ulegną również zasady nawiązywania stosunku pracy z nauczycielem podejmującym pracę w szkole:

- 1) przez pierwsze 2 lata pracy w szkole – umowa o pracę na czas określony;
- 2) po przepracowaniu w szkole co najmniej 2 lat i uzyskaniu co najmniej dobrej oceny pracy – umowa o pracę na czas nieokreślony.

Jak wskazano wyżej, nauczyciel w okresie odbywania przygotowania do zawodu nauczyciela będzie mógł korzystać z pomocy mentora. Mentora będzie przydzielał nauczycielowi dyrektor szkoły spośród nauczycieli mianowanych lub dyplomowanych. Mentorem nie będzie mógł być nauczyciel zajmujący stanowisko kierownicze, z wyjątkiem przedszkoli, szkół i placówek, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1a i 2 ustawy – Karta Nauczyciela, oraz szkół artystycznych, w których mentorem będzie mógł być również nauczyciel mianowany lub dyplomowany zajmujący stanowisko kierownicze. Zadaniem mentora będzie udzielanie pomocy nauczycielowi odbywającemu przygotowanie do zawodu nauczyciela.

Ponadto projekt ustawy przewiduje również inne zmiany mające na celu odbiurokratyzowanie dotychczasowej ścieżki awansu zawodowego, polegające m.in. na odejściu od odbywania sformalizowanych staży, opracowywaniu planów rozwoju zawodowego, sprawozdań z ich realizacji, ocen dorobku zawodowego nauczycieli za okres stażu. W celu uzyskania kolejnych stopni awansu zawodowego nauczyciel nie będzie już zatem odbywał sformalizowanych staży rozdzielonych okresami przepracowania, lecz będzie musiał legitymować się wymaganymi okresami pracy w szkole. Rezygnacji z części obowiązków o charakterze biurokratycznym towarzyszyć będzie położenie większego nacisku na umiejętności praktyczne nauczycieli, równomierny ich rozwój w okresie całej ścieżki awansu zawodowego, a nie tylko w okresie staży.

Celem zmiany dotychczasowego systemu awansu zawodowego jest również wzmocnienie umiejętności praktycznych nauczycieli. Dlatego też projekt ustawy przewiduje, że w drugim roku odbywania przygotowania do zawodu nauczyciela, przed dokonaniem oceny pracy, nauczyciel będzie obowiązany przeprowadzić zajęcia, w wymiarze co najmniej 1 godziny, w obecności:

- 1) dyrektora szkoły;
- 2) mentora;
- 3) doradcy metodycznego albo nauczyciela konsultanta albo przedstawiciela organu sprawującego nadzór pedagogiczny albo nauczyciela dyplomowanego, który naucza tego samego przedmiotu lub prowadzi ten sam rodzaj zajęć, z tej samej lub innej szkoły.

W ostatnim roku odbywania przygotowania do zawodu nauczyciela nauczyciel, który w tym okresie uzyska co najmniej dobrą ocenę pracy, będzie obowiązany przeprowadzić zajęcia, w wymiarze 1 godziny, w obecności komisji powołanej przez dyrektora szkoły, w skład której wejdą:

- 1) dyrektor szkoły, jako jej przewodniczący;
- 2) ekspert z listy ekspertów prowadzonej przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania;
- 3) doradca metodyczny albo nauczyciel konsultant albo nauczyciel dyplomowany, który naucza tego samego przedmiotu lub prowadzi ten sam rodzaj zajęć, z tej samej lub innej szkoły.

Na wniosek nauczyciela, w pracach komisji będzie mógł brać udział w charakterze obserwatora również przedstawiciel związku zawodowego wskazanego w tym wniosku.

Po omówieniu zajęć prowadzonych w ostatnim roku przygotowania do zawodu nauczyciela i przeprowadzeniu rozmowy z nauczycielem, komisja będzie wydawała opinię. Pozytywna opinia komisji będzie jednym z warunków uzyskania stopnia nauczyciela mianowanego. Rozwiązanie to ułatwi weryfikację umiejętności praktycznych nauczycieli. W ciągu 14 dni od otrzymania negatywnej opinii nauczyciel będzie mógł złożyć do dyrektora szkoły wniosek o ponowne przeprowadzenie zajęć, w wymiarze 1 godziny, w obecności komisji powołanej przez dyrektora szkoły. Nauczyciel, który uzyskał negatywną opinię i nie złoży ww. wniosku oraz nauczyciel, który po ponownym przeprowadzeniu zajęć uzyskał ponownie ocenę negatywną będzie obowiązany odbyć dodatkowe przygotowanie do zawodu nauczyciela w wymiarze rok i 9 miesięcy, w trakcie którego ponownie będzie prowadził zajęcia, w wymiarze 1 godziny, w obecności komisji powołanej przez dyrektora szkoły. W przypadku nauczycieli zatrudnionych w szkołach polskich, szkołach i zespołach szkół przy przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych i przedstawicielstwach wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej ww. zajęcia będą mogły być przeprowadzane w formie wideokonferencji przy wykorzystaniu narzędzi teleinformatycznych umożliwiających przesyłanie dźwięku i obrazu w czasie rzeczywistym.

Proponuje się również modyfikację składu komisji kwalifikacyjnej dla nauczycieli ubiegających się o awans

na stopień nauczyciela dyplomowanego – zmniejszenie liczby ekspertów z listy ekspertów prowadzonej przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, wchodzących w skład komisji, z trzech do dwóch.

Zmiany dotyczące awansu zawodowego nauczycieli szkół za granicą dostosowują zasady awansu do rozwiązań krajowych z zachowaniem specyfiki wynikającej z funkcjonowania tych szkół.

Odrębności w rozwiązaniach dotyczących awansu zawodowego nauczycieli szkół za granicą wynikają z faktu, że wskazani nauczyciele podlegają przepisom ustawy – Karta Nauczyciela w ograniczonym zakresie, osoby kierujące szkołami, w których pracują ww. nauczyciele nie prowadzą nadzoru pedagogicznego zgodnie z polskimi przepisami oświatowymi oraz mentorzy nie pracują w tych samych szkołach, co nauczyciele realizujący przygotowanie do zawodu nauczyciela.

Dlatego w projektowanych przepisach dotyczących awansu zawodowego nauczycieli szkół za granicą uwzględniono odrębności w stosunku do nauczycieli realizujących awans zawodowy w szkołach funkcjonujących w polskim systemie oświaty:

- 1) wprowadzono wymóg zatwierdzenia planu rozwoju zawodowego przez nauczycieli realizujących przygotowanie do zawodu nauczyciela, którego ocena będzie brana pod uwagę przez komisję przeprowadzającą egzamin na stopień nauczyciela mianowanego;
- 2) zajęcia prowadzone przez nauczyciela realizującego przygotowanie do zawodu nauczyciela, obserwowane i oceniane przez komisję, będą przeprowadzane w ostatnim roku przygotowania do zawodu nauczyciela; zajęcia te będą mogły być przeprowadzane w formie wideokonferencji przy wykorzystaniu narzędzi teleinformatycznych umożliwiających przesyłanie dźwięku i obrazu w czasie rzeczywistym;
- 3) możliwość realizacji przygotowania do zawodu nauczyciela nie jest uzależniona od formy i wymiaru zatrudnienia.

2. Powiązanie awansu zawodowego nauczycieli z oceną pracy oraz dookreślenie szczegółowych kryteriów oceny pracy nauczyciela

Projekt ustawy przewiduje powiązanie oceny pracy ze ścieżką awansu zawodowego nauczycieli, co pozwoli na szerszy ogląd bieżącej pracy nauczycieli ubiegających się o stopnie awansu zawodowego. Ocena pracy będzie dokonywana obligatoryjnie w drugim oraz ostatnim roku przygotowania do zawodu nauczyciela. Uzyskanie co najmniej dobrej oceny pracy będzie warunkiem zatrudnienia na czas nieokreślony oraz uzyskania stopnia nauczyciela mianowanego. Warunkiem uzyskania stopnia nauczyciela dyplomowanego będzie posiadanie co najmniej bardzo dobrej oceny pracy. Ocena pracy nauczyciela ubiegającego się o stopień nauczyciela dyplomowanego będzie dokonywana na jego wniosek.

Ponadto, tak jak dotychczas, ocena pracy nauczyciela będzie mogła być dokonana w każdym czasie, nie wcześniej jednak niż po upływie roku od dokonania oceny poprzedniej, z inicjatywy dyrektora szkoły lub na wniosek: nauczyciela, organu sprawującego nadzór pedagogiczny (a w przypadku nauczycieli placówek doskonalenia nauczycieli – kuratora oświaty), organu prowadzącego szkołę, rady szkoły lub rady rodziców.

W przypadku dokonywania oceny pracy nauczyciela odbywającego przygotowanie do zawodu nauczyciela dyrektor szkoły będzie obowiązany zasięgnąć także opinii mentora. Mentor będzie przedstawiał pisemną opinię w terminie 14 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o dokonywanej ocenie pracy nauczyciela. Nieprzedstawienie opinii przez mentora nie wstrzyma dokonywania oceny pracy nauczyciela.

W projekcie ustawy został również uchylony w art. 6a ust. 5f ustawy – Karta Nauczyciela, zgodnie z którym oceny pracy nauczyciela, któremu powierzono zadania doradcy metodycznego, dokonuje dyrektor szkoły, w której nauczyciel jest zatrudniony, po uzyskaniu oceny pracy dokonanej przez dyrektora właściwej placówki doskonalenia nauczycieli, w zakresie dotyczącym wykonywania zadań doradcy metodycznego. Zmiana ta ma na celu dostosowanie przepisów dotyczących oceny pracy nauczycieli do zmienianych zasad zatrudniania doradców metodycznych. W świetle obowiązujących przepisów doradcy metodyczni zatrudniani są w placówkach doskonalenia nauczycieli, w związku z czym obecnie brak jest podstaw do dokonywania oceny pracy doradcy metodycznego przez dyrektora szkoły, w której nauczyciel

jest zatrudniony, po uzyskaniu oceny pracy dokonanej przez dyrektora właściwej placówki doskonalenia nauczycieli.

Projekt ustawy przewiduje również rozszerzenie zawartego w art. 6a ust. 12 ustawy – Karta Nauczyciela upoważnienia dla ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania o określenie, w drodze rozporządzenia, szczegółowych kryteriów oceny pracy nauczyciela. Zmiana ta ułatwi dyrektorom szkół dokonywanie oceny pracy nauczycieli, zapewni większą jednolitość i porównywalność ocen pracy nauczycieli we wszystkich przedszkolach, szkołach i placówkach w kraju.

3. Podwyższenie wynagrodzenia nauczycieli w pierwszych sześciu latach pracy w szkole

Projekt ustawy zawiera zmiany systemu wynagradzania nauczycieli przewidujące wzrost wynagrodzeń nauczycieli, w powiązaniu ze zmianami w zakresie systemu awansu zawodowego nauczycieli.

W projektowanej ustawie, w związku ze zmianą polegającą na zmniejszeniu od dnia 1 września 2022 r. liczby stopni awansu zawodowego nauczycieli, średnie wynagrodzenie nauczycieli przyporządkowane zostało trzem etapom rozwoju zawodowego nauczycieli, co zapewnia dodatkowy wzrost wynagrodzenia nauczycieli podejmujących pracę w tym zawodzie. Zgodnie z projektem ustawy średnie wynagrodzenie nauczycieli będzie stanowiło dla:

- 1) nauczyciela nieposiadającego stopnia awansu zawodowego – 120%,
- 2) nauczyciela mianowanego – 144%,
- 3) nauczyciela dyplomowanego – 184%

– kwoty bazowej, określanej dla nauczycieli corocznie w ustawie budżetowej.

Tak więc zgodnie z proponowanymi zmianami, wynagrodzenie nauczyciela w pierwszym roku pracy w szkole wzrośnie ze 100% do 120% kwoty bazowej, a wynagrodzenie w drugim, trzecim i czwartym roku pracy w szkole ze 111% do 120% kwoty bazowej. Ponadto, w związku ze skróceniem okresu, po przepracowaniu którego nauczyciel będzie mógł uzyskać stopień nauczyciela mianowanego, z 6 lat do 4 lat, o 2 lata zostanie również przyspieszone przeszerogowanie płacowe nauczyciela. Tak więc nauczyciel, który po odbyciu przygotowania do zawodu nauczyciela w wymiarze 3 lat i 9 miesięcy uzyska stopień nauczyciela mianowanego, w piątym i szóstym roku pracy będzie już otrzymywał średnie wynagrodzenie nauczyciela mianowanego, a nie jak dotychczas nauczyciela kontraktowego. Jego średnie wynagrodzenie w tych latach pracy wzrośnie zatem ze 111% do 144% kwoty bazowej.

4. Wyodrębnienie w ramach czasu pracy nauczycieli czasu na konsultacje dla uczniów i ich rodziców

Celem projektowanej nowelizacji ustawy – Karta Nauczyciela jest również zagwarantowanie uczniom i ich rodzicom możliwości konsultacji z nauczycielem. Dlatego też proponuje się doprecyzowanie innych zajęć i czynności wynikających z zadań statutowych szkoły, o których mowa w art. 42 ust. 2 pkt 2 ustawy – Karta Nauczyciela, realizowanych w ramach czasu pracy nauczycieli. Zgodnie z powołanym przepisem, w ramach czasu pracy nieprzekraczającego 40 godzin na tydzień oraz ustalonego wynagrodzenia nauczyciel jest obowiązany realizować inne zajęcia i czynności wynikające z zadań statutowych szkoły, w tym zajęcia opiekuńcze i wychowawcze uwzględniające potrzeby i zainteresowania uczniów. Obowiązujące przepisy nie wyszczególniają wszystkich zajęć realizowanych przez nauczyciela w ramach tej części czasu pracy, lecz wskazują tylko niektóre z nich. W związku z potrzebą zagwarantowania uczniom i ich rodzicom możliwości konsultacji z nauczycielem, ta część czasu pracy nauczyciela zostanie doprecyzowana poprzez wskazanie, że w jej ramach nauczyciel będzie obowiązany do dostępności w szkole w wymiarze 1 godziny na tydzień, a w przypadku nauczyciela zatrudnionego w wymiarze niższym niż 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć – w wymiarze 1 godziny na 2 tygodnie. W czasie dostępności w szkole, odpowiednio do potrzeb, nauczyciel będzie prowadził konsultacje dla uczniów lub wychowanków lub ich rodziców.

5. Zmiany w zakresie komisji dyscyplinarnych dla nauczycieli

Obecnie obowiązków członka komisji dyscyplinarnej nie można pełnić dłużej niż przez dwie pełne następujące po sobie kadencje. Projekt ustawy przewiduje zmianę, zgodnie z którą obowiązków członka komisji dyscyplinarnej nie będzie można pełnić dłużej niż przez trzy pełne następujące po sobie kadencje. Członkowie komisji dyscyplinarnej powołani na trzecią następującą po sobie kadencję nie będą mogli stanowić więcej niż 1/2 powołanych członków komisji dyscyplinarnej. Umożliwienie powołania części członków komisji posiadających bogate doświadczenie w zakresie rozpatrywania spraw dyscyplinarnych na trzecią kadencję ułatwi prace komisji dyscyplinarnej.

6. Inne zmiany

1) Zmiany wynikające z konieczności dostosowania niektórych przepisów do zmienionych rozwiązań w zakresie awansu zawodowego nauczycieli

W związku z tym, że zgodnie z proponowanymi zmianami nauczyciele nie będą już odbywali staży, niezbędna jest również zmiana art. 35 ust. 4 ustawy – Karta Nauczyciela dotyczącego przydzielania pracy w godzinach ponadwymiarowych. Proponuje się, aby etap rozwoju zawodowego nauczyciela nie miał wpływu na możliwość przydzielania nauczycielowi godzin ponadwymiarowych.

W związku z tym, że od dnia 1 września 2022 r. nie będzie już stopnia nauczyciela stażysty, proponuje się, aby fundusz na nagrody dla nauczycieli za ich osiągnięcia dydaktyczno-wychowawcze, o którym mowa w art. 49 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy – Karta Nauczyciela, ustalany był w oparciu o średnie wynagrodzenie nauczyciela dyplomowanego. Wysokość tych funduszy nie ulegnie zmianie.

W związku z tym, że od dnia 1 września 2022 r. nie będzie już stopnia nauczyciela stażysty, niezbędne jest dostosowanie przepisu art. 53a ustawy – Karta Nauczyciela do projektowanych rozwiązań w zakresie awansu zawodowego nauczycieli. Proponuje się utrzymanie świadczenia na start dla nauczycieli rozpoczynających pracę w szkole. Do otrzymania tego świadczenia będą uprawnieni nauczyciele odbywający przygotowanie do zawodu nauczyciela. Świadczenie to będzie wypłacane w terminie 30 dni od dnia, w którym nauczyciel rozpoczął odbywanie przygotowania do zawodu nauczyciela.

Zmiana art. 28 ust. 6 pkt 7a ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1672, z późn. zm.) ma charakter dostosowujący do rozwiązań przyjętych w ustawie – Karta Nauczyciela w zakresie systemu awansu zawodowego oraz świadczenia na start. W związku z tym, że świadczenia na start nie będą już otrzymywali nauczyciele stażyści lecz nauczyciele odbywający przygotowanie do zawodu nauczyciela niezbędne jest odpowiednie dostosowanie do tego rozwiązania przepisów ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

2) Zmiana art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy – Karta Nauczyciela jest zmianą o charakterze doprecyzowującym, wynikającą z potrzeby dostosowania brzmienia przepisu art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy – Karta Nauczyciela do obecnie używanej terminologii. Mając na uwadze obowiązujące przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 2021 r. poz. 2345, z późn. zm.) wygaśnięcie stosunku pracy nauczyciela powinno nastąpić m.in. w przypadku orzeczenia przez sąd karny środków karnych, o których mowa w art. 39 pkt 1 i 2 Kodeksu karnego. W związku z powyższym, proponuje się dostosowanie niniejszego przepisu do obowiązującej terminologii poprzez wskazanie, że stosunek pracy wygasa z mocy prawa w razie orzeczenia środka karnego pozbawienia praw publicznych lub zakazu wykonywania zawodu nauczyciela. Stosunek pracy wygasa z mocy prawa także w razie utraty pełnej zdolności do czynności prawnych.

3) Zmiana art. 27 ust. 3 ustawy – Karta Nauczyciela jest zmianą o charakterze doprecyzowującym. Zgodnie z obecnym brzmieniem art. 27 ust. 3 ustawy – Karta Nauczyciela do rozwiązania stosunku pracy z nauczycielem zatrudnionym na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony stosuje się również

przepisy art. 23 ust. 1 pkt 2, 3, 5 i 6, ust. 2 pkt 3, 5 i 6 oraz ust. 3–5. Powołany przepis przewiduje zatem, że do rozwiązania stosunku pracy z nauczycielem zatrudnionym na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony stosuje się m.in. art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy – Karta Nauczyciela, nie przewiduje natomiast stosowania art. 23 ust. 2 pkt 2 tej ustawy, który określa termin i sposób rozwiązania stosunku pracy z nauczycielem, co może rodzić wątpliwości w powyższym zakresie. W związku z powyższym, w art. 27 ust. 3 ustawy – Karta Nauczyciela proponuje się wskazanie również art. 23 ust. 2 pkt 2 ustawy – Karta Nauczyciela, zgodnie z którym rozwiązanie stosunku pracy z nauczycielem następuje z końcem tego miesiąca, w którym upływa okres czasowej niezdolności nauczyciela do pracy.

4) Uchylenie art. 40 ustawy – Karta Nauczyciela ma na celu usunięcie wątpliwości jakie rodzi obecnie ten przepis. W myśl powołanego przepisu prawo do wynagrodzenia gaśnie z ostatnim dniem miesiąca kalendarzowego, w którym nastąpiło wygaśnięcie lub rozwiązanie stosunku pracy.

Zgodnie z art. 80 Kodeksu pracy, który na mocy art. 91c ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela ma zastosowanie do nauczycieli, wynagrodzenie przysługuje za pracę wykonaną. Za czas niewykonywania pracy pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia tylko wówczas, gdy przepisy prawa pracy tak stanowią, np. w razie przeszkód w wykonywaniu pracy z przyczyn dotyczących pracodawcy czy niezdolności pracownika do pracy. Żaden przepis ustawy – Karta Nauczyciela nie gwarantuje nauczycielom wynagrodzenia za czas, w którym ich stosunek pracy został już rozwiązany. W sytuacji zatem, gdy z nauczycielem rozwiązuje się stosunek pracy w trakcie miesiąca, nie nabywa on prawa do wynagrodzenia za pełny miesiąc pracy lecz za okres, w którym świadczył pracę. Mając na uwadze powyższe, przepis art. 40 ustawy – Karta Nauczyciela dotyczący wygaśnięcia prawa do wynagrodzenia w istocie nie rozstrzyga tej kwestii lecz rodzi wyłącznie wątpliwości interpretacyjne, dlatego też zasadne jest jego uchylenie. Tak jak obecnie, do nauczycieli, którzy przepracowali tylko część miesiąca, będą miały zastosowanie zasady wynagradzania określone w Kodeksie pracy.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Awans zawodowy nauczycieli

W 20 europejskich systemach edukacji nauczycieli uznaje się za w pełni wykwalifikowanych w momencie ukończenia przez nich studiów. W 23 innych systemach absolwenci muszą spełnić dodatkowe wymagania. W sześciu z nich muszą zdać egzamin konkursowy, a w pozostałych 17 muszą uzyskać potwierdzenie swoich kompetencji zawodowych. Ten ostatni wymóg zostaje zazwyczaj spełniony poprzez przystąpienie do egzaminu zawodowego lub oceny na zakończenie stażu, lub też w procesie akredytacji, rejestracji bądź certyfikacji.

Stáže dla przyszłych lub początkujących nauczycieli istnieją w większości europejskich systemów edukacji i są obowiązkowe w 26 systemach. Sam przebieg stażu może być różny w poszczególnych krajach, jednak we wszystkich występują elementy wspólne, takie jak mentoring, doskonalenie zawodowe, uczenie się od kolegów i wsparcie oferowane przez dyrektora szkoły.

Mentoring dla nauczycieli rozpoczynających pracę w zawodzie jest obowiązkowy w 29 systemach edukacji i zalecany w kolejnych pięciu. Jest jednak rzadko regulowany przepisami w odniesieniu do nauczycieli innych niż początkujący. Jedynie w szkołach w Estonii i Finlandii zaleca się obejmowanie mentoringiem każdego nauczyciela potrzebującego wsparcia. W prawie wszystkich krajach, w których staż jest obowiązkowy, na jego zakończenie nauczyciele poddawani są ocenie. Jej celem jest sprawdzenie, czy nauczyciele nabyli niezbędne do samodzielnej pracy umiejętności praktyczne. Ocena może również stanowić część bardziej złożonego i formalnego procesu poświadczania kompetencji nauczycielskich.

W połowie badanych systemów edukacji awans zawodowy opiera się na wielopoziomowej strukturze kariery. W systemach tych szczeble kariery są zorganizowane według rosnącej złożoności stanowisk i rosnącej odpowiedzialności. W drugiej połowie systemów występuje pojedyncza ścieżka, którą określa się jako „jednopoziomą strukturę kariery”.

W prawie wszystkich systemach edukacji, w których stosuje się wielopoziomą strukturę kariery, awans zawodowy wiąże się ze wzrostem wynagrodzenia lub dodatkami do pensji. Wyjątkiem są tu Estonia i Serbia, w których wyższy poziom kwalifikacji otwiera drogę do bardziej zróżnicowanych zadań.

W 7 systemach edukacji procedura awansowania na wyższe szczeble kariery jest w pełni zdecentralizowana, a organy zarządzające szkołami są całkowicie odpowiedzialne za podejmowanie związanych z tym decyzji. W 6 systemach procedura ta jest w pełni scentralizowana i podlega wyłącznej odpowiedzialności centralnych władz oświatowych. W 9 systemach edukacji decyzje dotyczące awansu zawodowego są podejmowane wspólnie na różnych szczeblach, tj. przez dyrekcje szkół oraz władze oświatowe lokalne i centralne. W trzech czwartych systemów, w których funkcjonuje wielopoziomowa struktura kariery, dyrekcje szkół uczestniczą w podejmowaniu decyzji związanych z awansem.

Czas pracy nauczycieli

W większości krajów europejskich oprócz pensum określa się jeszcze inne kategorie czasu pracy, w tym godziny pobytu w szkole/dostępność nauczyciela w szkole – czas przeznaczony na dydaktykę oraz inne działania na terenie szkoły (praca opiekuńcza, zebrania, obowiązki związane z zarządzaniem, zastępstwa za nieobecnych kolegów). Kategoria ta występuje w 14 krajach UE.

Godziny pobytu w szkole/dostępność nauczyciela w szkole w roku szkolnym 2019/2020				
Kraj	Poziom nauczania			
	ISCED 0	ISCED 1	ISCED 2	ISCED 3 (programy ogólnokształcące)
Belgia Flamandzka	910	910	811	756
Estonia	1610	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
Finlandia	nie dotyczy	811	727	667
Francja	954	954	nie dotyczy	nie dotyczy
Węgry	1476	1152	1152	1146
Łotwa	1560	1050	1050	1050
Norwegia	nie dotyczy	1300	1225	1150
Portugalia	1044	956	838	838
Hiszpania	1140	1140	1140	1140
Szwecja	1792	1360	1360	1360
Wielka Brytania (Szkocja)	1080	1080	1080	1080
Litwa	nie dotyczy	1512	1512	1512
Dania	1643	1643	1643	1643
Irlandia	nie dotyczy	1073	811	811

Źródło: Education at a Glance 2021, OECD Indicators

Kariera zawodowa nauczycieli w Europie: początki pracy zawodowej, awans i system wsparcia, Raport Eurydice

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Nauczyciele zatrudnieni w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach prowadzonych przez jednostki samorządu	ok. 683 tys. osób	System Informacji Oświatowej (prognoza na wrzesień 2022 r.)	Wyodrębnienie w ramach czasu pracy nauczycieli czasu dostępności w szkole, w ramach którego, odpowiednio do potrzeb, nauczyciel będzie

terytorialnego oraz organy administracji rządowej			przewodził konsultacje dla uczniów lub wychowanków lub ich rodziców.
Nauczyciele zatrudnieni w publicznych i niepublicznych przedszkolach, szkołach i placówkach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego, organy administracji rządowej oraz osoby fizyczne i osoby prawne niebędące JST	ok. 757 tys. osób	System Informacji Oświatowej (prognoza na wrzesień 2022 r.)	Zmiany w zakresie: 1) awansu zawodowego nauczycieli, w tym m.in. zmniejszenie liczby stopni awansu zawodowego, odbiurokratyzowanie ścieżki awansu zawodowego, przyspieszenie mianowania, wprowadzenie okresu przygotowania do zawodu nauczyciela; 2) oceny pracy nauczycieli.
Dyrektorzy publicznych i niepublicznych przedszkoli, szkół i placówek	39 587 osób	System Informacji Oświatowej (stan na dzień 30 września 2021 r.)	Dokonywanie oceny pracy zamiast oceny dorobku zawodowego nauczyciela.
Nauczyciele szkół za granicą potencjalnie zainteresowani awansem zawodowym	3 338 osób	Informacja Ministra Spraw Zagranicznych – liczba nauczycieli polonijnych, którzy wystąpili do placówek dyplomatycznych MSZ o wydanie legitymacji nauczycielskich.	Zmiany w zakresie awansu zawodowego nauczycieli szkół za granicą, w tym m.in. zmniejszenie liczby stopni awansu zawodowego, odejście od staży, przyspieszenie mianowania, wprowadzenie okresu przygotowania do zawodu nauczyciela.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy zostanie skierowany do zaopiniowania w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania przez reprezentatywne organizacje związkowe w trybie przewidzianym w ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 263), reprezentatywne organizacje pracodawców w trybie przewidzianym w ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2019 r. poz. 1809, z późn. zm.) i partnerów społecznych, tj. przez:

- 1) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
- 2) Forum Związków Zawodowych;
- 3) Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”;
- 4) Zarząd Główny Związku Nauczycielstwa Polskiego;
- 5) Krajową Sekcję Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”;
- 6) Wolny Związek Zawodowy „Forum-Oświata”;
- 7) Związek Zawodowy „Rada Poradnictwa”;
- 8) Chrześcijański Związek Zawodowy „Solidarność im. ks. J. Popiełuszki”;
- 9) Związek Zawodowy Pracowników Oświaty i Wychowania „Oświata”;
- 10) Sekcję Oświaty KNSZZ „Solidarność 80”;
- 11) NSZZ Pracowników Schronisk dla Nieletnich i Zakładów Poprawczych;
- 12) Komisję Krajową Wolnego Związku Zawodowego „Sierpień 80”;
- 13) Komisję Krajową Federacji Regionów i Komisji Zakładowych „Solidarność 80”;
- 14) Komisję Krajową NSZZ „Solidarność 80”;
- 15) Konfederację Związków Zawodowych Górnictwa w Polsce;
- 16) Związek Zakładów Doskonalenia Zawodowego;
- 17) Społeczne Towarzystwo Oświatowe;

- 18) Stowarzyszenie Oświatowców Polskich;
- 19) Stowarzyszenie Dyrektorów Szkół Średnich;
- 20) Stowarzyszenie Dyrektorów Centrów Kształcenia Ustawicznego;
- 21) Stowarzyszenie Dyrektorów i Nauczycieli Centrów Edukacji Zawodowej;
- 22) Polską Izbę Firm Szkoleniowych;
- 23) Polską Izbę Książki;
- 24) Polskie Stowarzyszenie Dyrektorów Szkół;
- 25) Radę Szkół Katolickich;
- 26) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty;
- 27) Krajowe Forum Oświaty Niepublicznej;
- 28) Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną;
- 29) Federację Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT;
- 30) Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”;
- 31) Stowarzyszenie „Dobra Edukacja”;
- 32) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Wspierające Edukację Zawodową Pracowników Młodocianych;
- 33) Stowarzyszenie Doradców Szkolnych i Zawodowych Rzeczypospolitej Polskiej;
- 34) Fundację „Pomoc Polakom na Wschodzie”;
- 35) Sekretariat Konferencji Episkopatu Polski;
- 36) Polską Radę Ekumeniczną;
- 37) Alians Ewangeliczny RP;
- 38) Polski Związek Logopedów;
- 39) Międzynarodowy Zespół Placówek Oświatowych;
- 40) Federację Inicjatyw Oświatowych;
- 41) Fundację Rozwoju Dzieci im. Komeńskiego;
- 42) Krajowe Porozumienie Rodziców i Rad Rodziców;
- 43) Fundację Rodzice Szkole;
- 44) Konferencję Dyrektorów Bibliotek Pedagogicznych;
- 45) Fundację Rozwoju Systemu Edukacji;
- 46) Fundację SYNAPSIS;
- 47) Konferencję Rektorów Akademickich Szkół Polskich;
- 48) Konferencję Rektorów Publicznych Szkół Zawodowych;
- 49) Konferencję Rektorów Zawodowych Szkół Polskich;
- 50) Ogólnopolskie Forum Niepublicznych Szkół Wiejskich;
- 51) Radę Główną Nauki i Szkolnictwa Wyższego;
- 52) Unię Miasteczek Polskich;
- 53) Unię Metropolii Polskich;
- 54) Związek Gmin Wiejskich RP;
- 55) Związek Miast Polskich;
- 56) Związek Powiatów Polskich;
- 57) Związek Województw RP;
- 58) Związek Pracodawców Business Centre Club;
- 59) Konfederację Lewiatan;
- 60) Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej;
- 61) Związek Rzemiosła Polskiego;
- 62) Związek Przedsiębiorców i Pracodawców;
- 63) Federację Przedsiębiorców Polskich.

Projekt ustawy zostanie przesłany również do Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka, Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców, Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Głównego Urzędu Statystycznego oraz Urzędu Zamówień Publicznych.

Projekt ustawy zostanie skierowany do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego, Komisję Wspólną Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych oraz Radę Dialogu Społecznego.

Projekt ustawy, wraz z uzasadnieniem i oceną skutków regulacji, zostanie zamieszczony na stronie Biuletynu

Informacji Publicznej Ministerstwa Edukacji i Nauki, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248), oraz Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348).

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2022 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	327	1 063	1 228	1 228	1 310	1 474	1 474	1 474	1 474	1 474	1 474	14 001
budżet państwa	257	835	965	965	1 030	1 160	1 160	1 160	1 160	1 160	1 160	11 010
JST	70	228	263	263	280	315	315	315	315	315	315	2 992
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	-327	-1 063	-1 228	-1 228	-1 310	-1 474	-1 474	-1 474	-1 474	-1 474	-1 474	-14 001
budżet państwa	-257	-835	-965	-965	-1 030	-1 160	-1 160	-1 160	-1 160	-1 160	-1 160	-11 010
JST	-70	-228	-263	-263	-280	-315	-315	-315	-315	-315	-315	-2 992
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródła finansowania	<p>Projektowane rozwiązania spowodują dodatkowe skutki finansowe dla sektora finansów publicznych, w tym budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.</p> <p>Koszt proponowanych rozwiązań uwzględnia skutek wynikający ze wzrostu od 1 września 2022 r. średniego wynagrodzenia nauczycieli rozpoczynających pracę w szkole, a od 2023 r. również przyspieszenia o 2 lata możliwości uzyskania stopnia nauczyciela mianowanego i w związku z tym przeszerogowania płacowego.</p> <p>W ogólnym koszcie projektowanych zmian został również uwzględniony skutek wzrostu dotacji udzielanych przez jednostki samorządu terytorialnego dla szkół, przedszkoli i placówek niesamorządowych w zakresie zadań subwencionowanych (koszt dla budżetu państwa).</p> <p>Środki na sfinansowanie podwyższenia wynagrodzeń nauczycieli rozpoczynających pracę w szkole od dnia 1 września 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. zostały uwzględnione w rezerwie celowej budżetu państwa na 2022 r. (w zakresie etatów nauczycieli w przedszkolach (etaty subwencionowane), szkołach i placówkach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej). Podział środków dla jednostek samorządu terytorialnego odbędzie się w ramach części oświatowej subwencji ogólnej.</p> <p>Skutki finansowe na kolejne lata dla budżetu państwa zostaną ustalone w ustawach budżetowych i będą uwzględniały skutki przechodzące wzrostu wynagrodzeń nauczycieli rozpoczynających pracę w szkole.</p>
	<p>a) Podwyższenie średniego wynagrodzenia nauczycieli rozpoczynających pracę w szkole</p>
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł	

<p>danych i przyjętych do obliczeń założeń</p>	<p>Z uwagi na zmniejszenie liczby stopni awansu zawodowego, tj. likwidację stopnia nauczyciela stażysty i nauczyciela kontraktowego, obecni nauczyciele kontraktowi oraz nauczyciele stażysty do czasu uzyskania stopnia nauczyciela mianowanego otrzymają wynagrodzenie przysługujące w okresie przygotowania do zawodu nauczyciela. Natomiast obecne etaty nauczycieli mianowanych i dyplomowanych pozostaną na dotychczasowych stopniach awansu zawodowego, wskaźniki służące do ustalenia średniego wynagrodzenia tych nauczycieli nie ulegną zmianie.</p> <p>Zgodnie ustawą z dnia 24 marca 2022 r. o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela przewidującą zwiększenie od dnia 1 maja 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. średnich wynagrodzeń nauczycieli o 4,4%, stawki średniego wynagrodzenia nauczycieli w tym okresie będą wynosiły dla:</p> <ul style="list-style-type: none"> b) nauczyciela stażysty – 3 693,46 zł, c) nauczyciela kontraktowego – 4 099,74 zł, d) nauczyciela mianowanego – 5 318,58 zł, e) nauczyciela dyplomowanego – 6 795,97 zł. <p>Zgodnie z projektem ustawy, po dostosowaniu systemu wynagradzania nauczycieli do nowych etapów rozwoju zawodowego nauczycieli, średnie wynagrodzenie dla nauczyciela nieposiadającego stopnia awansu zawodowego będzie wynosiło 120% kwoty bazowej, określanej dla nauczycieli corocznie w ustawie budżetowej. Uwzględniając podwyższenie średniego wynagrodzenia nauczycieli przewidziane w projekcie poselskim, średnie wynagrodzenie nauczyciela nieposiadającego stopnia awansu zawodowego od dnia 1 września 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. będzie wynosiło 4 432,15 zł.</p> <p>Tym samym, w związku z zaproponowaną zmianą w zakresie awansu zawodowego, od dnia 1 września 2022 r. średnie wynagrodzenie nauczycieli w okresie pierwszego roku pracy w szkole wzrośnie o 738,69 zł w stosunku do wysokości średniego wynagrodzenia obecnych nauczycieli stażystów, projektowanego od dnia 1 stycznia 2022 r., natomiast średnie wynagrodzenie dotychczasowego nauczyciela kontraktowego wzrośnie o 332,41 zł. Zgodnie z prognozą, na podstawie danych Systemu Informacji Oświatowej, zmianą wynagrodzenia w okresie od dnia 1 września 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. zostanie objętych ok. 23,3 tys. dotychczasowych etatów nauczycieli stażystów i 118,0 tys. etatów nauczycieli kontraktowych.</p> <p>Szacuje się, że dla budżetu państwa koszt proponowanej zmiany w 2022 r. wyniesie ok. 0,26 mld zł.</p> <p>W koszcie tej zmiany, oprócz kosztu wynikającego ze wzrostu średniego wynagrodzenia nauczycieli rozpoczynających pracę w szkole uwzględniono również koszty wynikające ze wzrostu pochodnych od wynagrodzeń osobowych, koszty doskonalenia zawodowego, koszty tzw. dodatku wiejskiego, a także skutek wzrostu dotacji udzielanych przez jednostki samorządu terytorialnego dla szkół, przedszkoli i placówek niesamorządowych wynikający ze wzrostu kwoty części oświatowej subwencji ogólnej na ucznia.</p> <p>W liczbie etatów przyjętych do wyliczeń (tj. etatów subwencionowanych i etatów w szkołach prowadzonych przez organy administracji rządowej dotychczasowych nauczycieli stażystów i kontraktowych – odpowiednio ok. 19,1 tys. i 94,9 tys. etatów) uwzględniono m.in. wzrost wynagrodzenia na nowoutworzonych etatach, wynikający z konieczności zatrudnienia nauczycieli w związku z zapewnieniem kształcenia uczniom przybywającym z Ukrainy, a także nauczycieli specjalistów w ramach</p>
--	---

zwiększenia dostępu dzieci i młodzieży do wczesnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Koszty dla sektora finansów publicznych w kolejnych latach uwzględniają 12-miesięczny skutek wzrostu średniego wynagrodzenia nauczycieli rozpoczynających pracę w szkole. Koszt na 2023 r. i kolejne lata został wyliczony przy uwzględnieniu stawek średniego wynagrodzenia nauczycieli proponowanych od dnia 1 września 2022 r.

Koszt proponowanych zmian dla jednostek samorządu terytorialnego uwzględnia koszt wynikający ze wzrostu średniego wynagrodzenia etatów nauczycieli nieposiadających stopnia awansu zawodowego (tj. liczbę etatów niesubwencionowanych dotychczasowych nauczycieli stażystów oraz nauczycieli kontraktowych - odpowiednio ok. 4,2 tys. i 23,1 tys. etatów), koszty wynikające ze wzrostu pochodnych od wynagrodzeń osobowych, koszty doskonalenia zawodowego, koszty tzw. dodatku wiejskiego, a także skutek wzrostu dotacji udzielanych przez jednostki samorządu terytorialnego dla szkół, przedszkoli i placówek niesamorządowych w zakresie zadań niesubwencionowanych.

b) Przyspieszenie o 2 lata możliwości uzyskania stopnia nauczyciela mianowanego i w związku z tym przszeregowania płacowego

Projekt ustawy przewiduje skrócenie okresu, po przepracowaniu którego nauczyciel będzie mógł uzyskać stopień nauczyciela mianowanego, z 6 lat do 4 lat, co pozwoli na przyspieszenie o 2 lata przszeregowania płacowego nauczyciela oraz zatrudnienia na podstawie mianowania. Jednocześnie przewiduje się w okresie przejściowym szczególną ścieżkę uzyskania stopnia nauczyciela mianowanego dla nauczycieli, którzy do dnia 31 sierpnia 2022 r. uzyskają stopień nauczyciela kontraktowego, lecz do tego dnia nie uzyskają stopnia nauczyciela mianowanego. Nauczyciele ci stopień nauczyciela mianowanego będą uzyskiwali według przepisów dotychczasowych. W przypadku nauczycieli, którzy do dnia 31 sierpnia 2022 r. uzyskają stopień nauczyciela kontraktowego, lecz dnia 31 sierpnia 2021 r. nie rozpoczęli stażu na stopień nauczyciela mianowanego, wymiar stażu na stopień nauczyciela mianowanego zostanie skrócony o rok. W przypadku nauczycieli, którzy na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2019 r. o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r. poz. 1287) odbyli staż na stopień nauczyciela kontraktowego w wymiarze 12 miesięcy, i którzy nie rozpoczęli stażu na stopień nauczyciela mianowanego przed dniem 1 września 2022 r., staż na stopień nauczyciela mianowanego będzie trwał 9 miesięcy. Od dnia 1 stycznia 2023 r. nauczyciele urlopowani lub zwolnieni z obowiązku świadczenia pracy na podstawie ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 263, z późn. zm.), którzy do dnia 31 sierpnia 2022 r. uzyskali stopień nauczyciela kontraktowego, lecz do tego dnia nie uzyskali stopnia nauczyciela mianowanego, będą mogli złożyć wniosek o podjęcie postępowania egzaminacyjnego o awans na stopień nauczyciela mianowanego po upływie 4 lat od dnia nadania stopnia nauczyciela kontraktowego, jeżeli ich okres urlopowania lub zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy będzie trwał nieprzerwanie co najmniej 2 lata.

Rozwiązanie to będzie powodowało skutki finansowe dla sektora finansów publicznych. Koszt tej zmiany wynika z różnicy pomiędzy średnim wynagrodzeniem nauczyciela mianowanego oraz nauczyciela nieposiadającego stopnia awansu zawodowego.

Do obliczenia kosztów proponowanej zmiany, przyjęto średnią liczbę etatów nauczycieli,

którzy w roku 2019, 2020 oraz 2021 uzyskali stopień nauczyciela kontraktowego (ok. 15,3 tys. etatów, na podstawie danych Systemu Informacji Oświatowej wg stanu na dzień 17.02.2022 r.). Do liczby etatów doliczono dodatkowo 5% etatów w związku z planowaną regulacją dotyczącą zatrudnienia specjalistów pomocy pedagogiczno-psychologicznej oraz etatów nauczycieli, którzy nabyli prawo do rozpoczęcia stażu na stopień nauczyciela mianowanego, ale z różnych przyczyn dotychczas go nie rozpoczęli. Następnie liczba etatów nauczycieli została pomnożona przez różnicę w kwocie wynagrodzenia średniego nauczyciela mianowanego i nauczyciela nieposiadającego stopnia awansu zawodowego oraz liczbę miesięcy oddziaływania proponowanej zmiany w danym roku wynikającą z przewidywanej daty uzyskiwania stopnia nauczyciela mianowanego.

Szacuje się, że w związku z tą zmianą, koszt wynagrodzeń nauczycieli w 2023 r. wyniesie ok. 65 mln zł, a w kolejnych latach koszty będą rosły w:

2024 r. – o ok. 130 mln zł (w stosunku do roku poprzedzającego),

2025 r. – o ok. 0 mln zł (w stosunku do roku poprzedzającego),

2026 r. – o ok. 65 mln zł (w stosunku do roku poprzedzającego),

2027 r. – o ok. 130 mln zł (w stosunku do roku poprzedzającego).

W kolejnych latach, w związku z funkcjonowaniem już docelowych rozwiązań w zakresie awansu zawodowego przewidujących możliwość uzyskania mianowania po 4 latach pracy, nie przewiduje się dodatkowego wzrostu kosztów wynagrodzeń nauczycieli.

Przy obliczaniu kosztów tej zmiany uwzględniono, że w okresie przejściowym koszt przyspieszenia uzyskania mianowania przez nauczyciela dotyczy jednego roku a docelowo dwóch lat. W ogólnym koszcie tej zmiany uwzględniono również koszty wynikające ze wzrostu pochodnych od wynagrodzeń osobowych, koszty doskonalenia zawodowego oraz koszty tzw. dodatku wiejskiego oraz skutek wzrostu dotacji udzielanych przez jednostki samorządu terytorialnego dla szkół, przedszkoli i placówek niesamorządowych wynikający ze wzrostu kwoty części oświatowej subwencji ogólnej na ucznia (w przypadku kosztów dla budżetu państwa) lub skutek wzrostu dotacji udzielanych przez jednostki samorządu terytorialnego dla szkół, przedszkoli i placówek niesamorządowych w zakresie zadań niesubwencionowanych (w zakresie kosztów jednostek samorządu terytorialnego)

c) Wyodrębnienie w ramach czasu pracy nauczycieli czasu na konsultacje dla uczniów i ich rodziców

Zmiana polegająca na wyodrębnieniu w ramach czasu pracy nauczycieli czasu dostępności w szkole, w ramach którego, odpowiednio do potrzeb, będą prowadzone konsultacje dla uczniów, wychowanków lub i ich rodziców, nie spowoduje skutków finansowych dla sektora finansów publicznych, w tym budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Zgodnie z art. 42 ust. 2 pkt 2 ustawy – Karta Nauczyciela w ramach czasu pracy nieprzekraczającego 40 godzin na tydzień oraz ustalonego wynagrodzenia nauczyciel obowiązany jest realizować inne zajęcia i czynności wynikających z zadań statutowych szkoły, w tym zajęcia opiekuńcze i wychowawcze uwzględniające potrzeby i zainteresowania uczniów. Obowiązujące przepisy nie wyszczególniają wszystkich zajęć realizowanych przez nauczyciela w ramach tego czasu pracy, lecz wskazują tylko niektóre z nich. W związku z potrzebą zagwarantowania uczniom, wychowankom i ich rodzicom możliwości konsultacji z nauczycielem, ta część czasu pracy nauczyciela zostanie doprecyzowana poprzez

	wskazanie, że w jej ramach nauczyciel jest obowiązany do dostępności w szkole, w trakcie której odpowiednio do potrzeb prowadzi konsultacje dla uczniów lub wychowanków lub ich rodziców. Zmiana ta nie zwiększa wymiaru realizowanych przez nauczycieli zajęć, ani też nie przewiduje dodatkowego wynagrodzenia, dlatego też nie spowoduje ona skutków finansowych.
--	--

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki								
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ..... r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
Niemierzalne	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe, w szczególności osoby niepełnosprawne i starsze	Projektowane zmiany przewidujące wzrost średniego wynagrodzenia nauczycieli rozpoczynających pracę w szkole oraz przyspieszenie o 2 lata uzyskania stopnia nauczyciela mianowanego, co wiąże się z wcześniejszym przeszerwowaniem płacowym, będą miały pozytywny wpływ na sytuację ekonomiczną i społeczną nauczycieli i ich rodzin. Projektowane zmiany nie będą miały wpływu na osoby niepełnosprawne i starsze.						

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowana ustawa nie wpłynie bezpośrednio na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.
--	--

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☒ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☒ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: ...	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: ...
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy

Komentarz: Uproszczenie systemu awansu zawodowego, w tym zmniejszenie liczby stopni awansu zawodowego, odejście od sformalizowanych staży, opracowywania planów rozwoju zawodowego na okres stażu oraz sprawozdań z ich realizacji, zmniejszy liczbę dokumentów opracowywanych obecnie przez

nauczycieli. Zmniejszenie liczby postępowań na kolejny stopień awansu zawodowego o postępowanie na stopień nauczyciela kontraktowego, które jest postępowaniem administracyjnym, zmniejszy liczbę dokumentów o dokumentację tego postępowania.

9. Wpływ na rynek pracy

Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne	☐ demografia	☐ informatyzacja
☐ sytuacja i rozwój regionalny	☐ mienie państwowe	☐ zdrowie
☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ inne:	

Omówienie wpływu

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Proponuje się, aby ustawa weszła w życie z dniem 1 września 2022 r.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Nie przewiduje się ewaluacji efektów oddziaływania proponowanej regulacji.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak